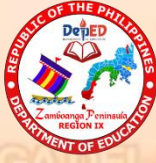
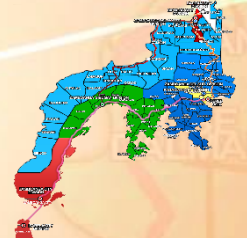

Republic of the Philippines
Department of Education
 Regional Office IX, Zamboanga Peninsula

- JANUARY**
Makugihon
- FEBRUARY**
Mahigugmaon
- MARCH**
Matinabungen
- APRIL**
Matinahuron
- MAY**
Mahapsay og Malimpyo
- JUNE**
*Maabik og Masunod sa
Dusaklong Oras*
- JULY**
Maantigo og Maabilidad
- AUGUST**
*Maginhuhunoon
para sa Uban*
- SEPTEMBER**
Madaginaton
- OCTOBER**
Matinud-anon
- NOVEMBER**
Masaligan
- DECEMBER**
Maalampon

Zest for Progress
 Zeal of Partnership

Filipino

Ikalawang Markahan – Modyul 8: Pagsulat ng Sulating Di Pormal

Name of Learner: _____

Grade & Section: _____

Name of School: _____

Filipino – Ikaanim na Baitang
Support Material for Independent Learning Engagement (SMILE)
Ikalawang Markahan – Modyul 8: Pagsulat ng Sulating Di Pormal
Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa **Batas Republika 8293, Seksiyon 176** na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anumang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayunpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anumang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anumang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anumang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat:	Marilou C. Nobleza
Editor/ Tagasuri:	Lea Jane T. Lañoso/ Riela Angela C. Josol
Tagalapat:	Dave D. Cubero
Tagapamahala:	Virgilio P. Batan, Jr., CESO VI – Schools Division Superintendent
	Lourma I. Poculan – Asst. Schools Division Superintendent
	Amelinda D. Montero – Chief Education Supervisor, CID
	Nur N. Hussien – Chief Education Supervisor, SGOD
	Riela Angela C. Josol – Education Program Supervisor – Filipino
	Bernie P. Laranjo – Public Schools District Supervisor
	Ronillo S. Yarag – Education Program Supervisor, LRMS
	Leo Martinno O. Alejo – Project Development Officer II, LRMS

Inilimbag sa Pilipinas ng

Department of Education – Region IX – Dipolog City Schools Division

Office Address: Purok Farmers, Olingan, Dipolog City
Zamboanga del Norte, 7100
Telefax: (065) 212-6986 and (065) 212-5818
E-mail Address: dipolog.city@deped.gov.ph

Alamin

Naranasan mo na bang mag-iisip nang matagal subalit wala pa ring pumapasok sa isipan mo kung anong paksa ang nais mong isulat?

Hindi madali ang pagbuo ng isang talata kung kulang ka ng kaalaman kung paano ito gagawin. Kaya ito na ang araling makatutulong sa iyo sa mga dapat mong matutuhan sa pagsulat ng sulating di pormal.

Gamit ang modyul na ito, ikaw ay inaasahang:

- **Nakasusulat ng sulating di pormal. (F6WC-Ilf-2.9)**

Mga tiyak na kaalaman na dapat mong matutuhan sa modyul na ito:

- a. Natutukoy ang nilalaman ng sulating di pormal.
- b. Naipapahayag ang paraan sa pagsulat ng sulating di pormal.
- c. Nakasusulat ng sulating di pormal.

Balikan

Panuto: Itala ang mga datos na iyong makikita sa babasahing teksto sa ibaba. Gawin ito sa sagutang papel o kuwaderno.

Ang **pandemya ng COVID-19** ay isang patuloy na pandemya ng sakit ng koronabirus 2019 dulot ng SARS-CoV-2. Unang naiulat ang birus sa Wuhan, Hubei, Tsina, noong Disyembre 2019. Idineklara ng Pandaigdigang Organisasyon sa Kalusugan ang pagsiklab bilang Kagipitan ng Pampublikong Kalusugang May Pandaigdigang Pakundangan (PHEIC) noong Enero 30, at bilang pandemya noong ika-11 ng Marso. Pagsapit ng Oktubre 6, 2020, naiulat ang higit sa 35.4 milyong kaso ng COVID-19 sa higit sa 188 bansa at teritoryo, na ikinamatay ng higit sa 1,040,000 katao. Higit sa 24,700,000 katao ang gumaling.

Sanggunian: https://tl.wikipedia.org/wiki/Pandemya_ng_COVID-19

Mga Datos:

1. _____
2. _____
3. _____

Tuklasin

Panuto: Pansinin ang halimbawa ng sulatin sa ibaba at sagutin ang mga sumusunod na tanong.

Magtipid ng enerhiya. Ito ang paulit-ulit nating naririnig sa radio at nababasa sa pahayagan. Hinuhulaan ng mga namumuno sa Kagawaran ng Enerhiya na ang bansa ay lalong lalakas sa konsumo ng langis sa darating na mga taon. Dahil dito, maraming suliranin ang kakaharapin. Una, tayo ay umangkat lamang ng langis sa mga bansa sa Asya tulad ng Indonesia, Malaysia, at Tsina, gayundin sa Iraq, Qatar, at United Arab Emirates. Ikalawa, ang pagtataas ng halaga ng langis ay hindi mapipigilan dahil sa ang pagtatakda nito ay pimamahalaan ng mga bansang tagatustos ng langis. Magpapahirap sa ating mga pangangailangan sa pananalapi ang pagtaas ng halaga ng langis sa mga bansang ito. Nangangahulugan din ito sa pagtaas ng halaga ng langis ng mga bansang ito. Nangangahulugan din ito sa pagtaas ng halaga ng bilihin. Ikatlo ang reserba ng langis ay magtatagal lamang ng ilang taon. Kung ang pangangailangan ng daigdig ay tumataas ng apat na porsiyento taon-taon, ang reserba ng langis ay tatagal lamang ng 22 taon. Kailangan natin ang pagtitipid sa enerhiya. Tayo mismo ay dapat makipagtulungan sa ating pamahalaan.

Ikaw, ano ang magagawa mo upang makatipid sa enerhiya? (*Landas sa Wika 6 pahina 206-207*)

Alisin kamo ang dyip sa daan? Baka nasisira na ang isip mo? Ang dyip ang pangunahing sasakyang makikita saanmang dako ng bansa. Mahirap at mayaman ay sumasakay rito. Kung aalisin ang dyip sa mga daan, ano ang alternatibong sasakyang maihahalili natin dito?

Bahagi ng ating buhay ang dyip. Tulad ng isang bahay, makikita sad yip ang ugali ng mga Pilipino. Samot-samot, lahok-lahok ang makikita sa loob nito. Nariyan ang santo at imahin, kasama ng mga plorera at bote ng beer na naka-display. Kasama rin dito ang larawan ng mga dalaga at binatang artistang mang-aawit.

Nakasabit ang makukulay na kortina at palawit sa mga bintana. May stereo at iba't ibang ilaw na nagpapaligsahang tila Christmas light. Sa mga tao, ang dyip ay tila pansarili nilang gamit. Pinapara ito kahit saan at bumababa mula rito kahit sa gitna ng daan. Sakit sa ulo ang trapik na ginagawa ng mga dyip sa daan. Ngunit maaalis mo ba ito sa kulturang Pilipino? (*Landas sa Wika 6 pahina 206-207*)

Mga Tanong:

A. Ano ang paksa sa bawat sulatin?

1. _____

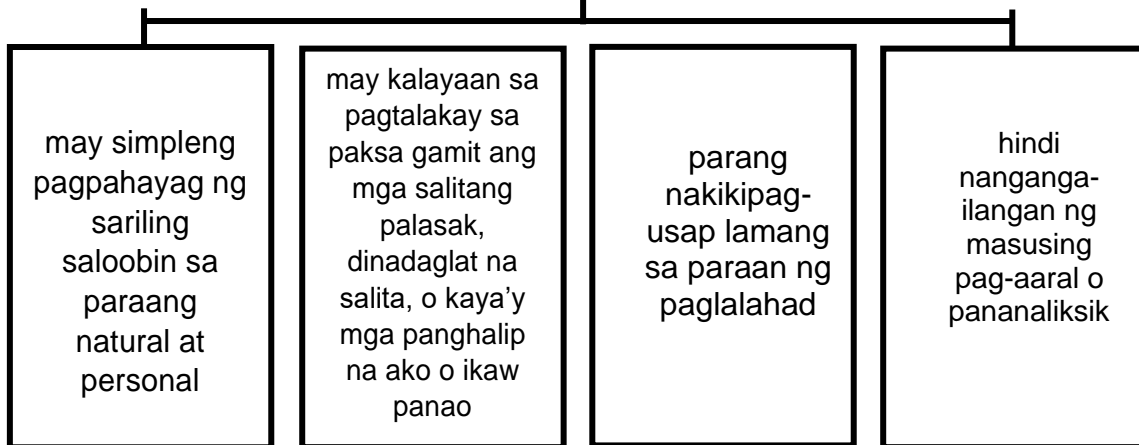
2. _____

B. Alin sa dalawa ang sulating di pormal?

C. Paano nagkakaiba ang dalawang sulatin?

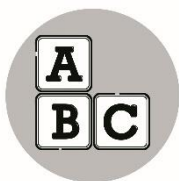

Sulating Di Pormal *isang sulatin na*

Paraan sa Pagsulat ng Sulating Di Pormal

1. Dapat may **kaalaman** ka sa paksang susulatin.
Ang paksa sa sulating di pormal ay:
A. Personal B. Magaan C. Payak
2. Dapat alam mo ang **organisasyon** ng iyong sulatin. Ito ay tumatalakay kung paano ilalahad ang mga ideyang nais mong ilagay sa sulatin.
3. Dapat ang sulatin ay may **magandang simula at wakas**. Magiging kaakit-akit sa mambabasa kung may magandang simula at wakas.
4. Dapat **may kaisahan ang mga ideyang** inilalahad mo mula sa simula hanggang sa hulihan nito. Maiiwasan ang pagkalito at madaling maunawaan sa mambabasa dahil isang ideya lamang ang inilalahad.
5. Dapat maging **wasto sa paggamit ng mga bantas**. Ang paggamit ng wastong bantas ay kailangan para sa lubusang pag-unawa.

Pagyamanin

Panuto: Basahing mabuti ang halimbawa ng sulating di pormal sa ibaba at sagutin ang mga sumusunod na katanungan. Gawin ito sa inyong sagutang papel.

Wala nga daw perpektong bagay sa mundo. Walang kasiguraduhan, oo nga at mayroon tayong patutunguhan at mayroon ding dahilan ang lahat ngunit wala man ni isa sa atin ang nakakaalam ng kahihinatnan.

Pag-ibig ako ay naniniwala na ito ang dahilan ng lahat ng bagay, ang puso ang nagdidikta ng nararapat sa ating sarili. Isang pagmamahal na makukuha sa iisang tao na inilaan ng Diyos sa atin at magtuturo nang tamang kahulugan ng buhay.

Saan ka man makarating ang pag-ibig ay makikita at iyong madarama. Kahit sa mga simpleng bagay na espesyal at kung minsan nga ay sa mga bagay na walang halaga ay naroon ang pag-ibig. Ang pag-ibig ay makapangyarihan kung titingnan natin ito sa mas malawak at mas malalim sa kung ano ang dapat ipakahulugan nito. At lahat tayo ay mag-aasam na sana isang araw ay dumating ang taong magiging kabiyak ng ating puso.

Sanggunian: <https://philnews.ph/2020/04/09/halimbawa-ng-di-pormal-na-sanaysay-kahulugan-at-halimbawa/>

Mga Tanong:

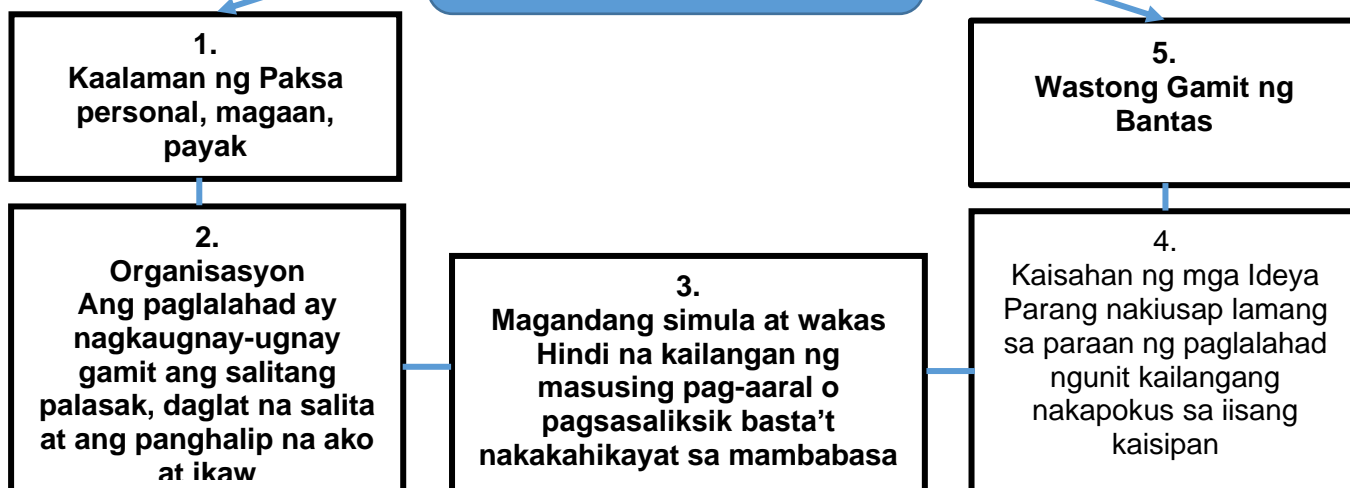
1. Tungkol saan ang sulating di pormal?

2. Ayon sa sanaysay, ano raw ang dahilan ng lahat ng bagay? Bakit?

Isaisip

Mga Dapat Tandaan sa Pagsulat ng Sulating Di-Pormal

Isagawa

Gawain: Isulat Mo!

Panuto: Gamit ang malinis na papel, sumulat ng isang sulating di-pormal batay sa napiling paksa mula sa ibaba.

Mga Paksa:

1. *Mga Larong Pilipino*
2. *Sa Aming Paaralan*
3. *Ang Aking Kaibigan*

Blank lined area for writing the answer.

Tayahin

Panuto: Basahin at unawaing mabuti ang mga tanong sa bawat bilang. Isulat lamang ang titik ng tamang sagot sa inyong sagutang papel o kuwaderno.

1. Ano ang layunin ng manunulat sa pagsulat ng sulating di pormal?
 - A. Maipahayag ang sariling saloobin sa paraang natural na pagkukuwento.
 - B. Maipahayag ang damdamin sa masalimuot na pamamaraan.
 - C. Maipapahayag ang saloobin sa palihim na pamamaraan.
 - D. Maipahayag ang nadarama sa komplikadong paraan.
2. Paano matutukoy ang isang sulating di pormal?
 - A. Sa sulating di-pormal nakasulat ng buo ang mga salita.
 - B. Malaya at simple ang pagpapahayag ng ideya sa sulating-pormal.
 - C. Ginagamitan ng mga pampanikang salita ang sulating- di-pormal.
 - D. May mga salitang palasak at pambansang salita ang sulating di -pormal.
3. Ano-ano ang nilalaman ng paksa sa sulating di pormal?
 - A. Personal, komplikado, at malaya.
 - B. Pampubliko, malaya at payak
 - C. Malaya, personal at payak
 - D. Di Malaya, payak at personal

4. Alin sa sumusunod ang HINDI maging laman sa sulating di pormal?
 - A. Pagbibiro
 - B. Himig pakiusap
 - C. Kuwentong bayan
 - D. Mga datos sa kadahilanan ng COVID Virus

5. Bakit higit na madali at magaanang sulatin ang sulating di pormal?
 - A. Dahil maraming salitang makabansa ang magagamit.
 - B. Dahil madaling pag-aaralan ang mga datos na makukuha
 - C. Dahil simple at kadalasang natural ang paglalahad ng kaisipan
 - D. Dahil madaling basahin sa publiko at pormal ang paglalahad nito.

6. Inaatasan kang sumulat ng sulating di pormal tungkol sa kasalukuyang pandemic. Ano ang mga dapat mong bigyan ng pansin?
 - A. Pag-unawa sa paraan ng pagsulat at sa pandemic.
 - B. Maging vigilant sa kasalukuyang pangyayari.
 - C. Ang mga bagong salita na maaaring gamitin.
 - D. Kelan magsimula ang pagsulat.

7. Kung ikaw si Nester, ano ang dapat mong gawin upang mapadali ang pagsulat mo sa sulating di pormal?
 - A. Kailangang may kaalaman ka sa paksang susulatin.
 - B. Kailangang makaisip ka ng magandang simula at wakas.
 - C. Kailangang alam mo kung paano ilalahad ang mga ideya.
 - D. Kailangang may kaisahan ang mga ideyang ilalahad mo.

8. Anong mga salita ang gagamitin sa iyong susulatin?
 - A. tambalang salita, makadiwa, salitang kalye.
 - B. magaan, payak at di gaanong malalim.
 - C. salitang kalye, magagalang na salita
 - D. salitang may kalaliman at masining.

9. Alin sa mga halimbawang salita ang maaaring ganitin sa sulating di pormal?
 - A. bata at matanda, ng umaga, bilang, pera
 - B. bata't matanda, n.u, blg., datung
 - C. pera, hindi ko gusto, dko type
 - D. datung, wis ko type, makabayan

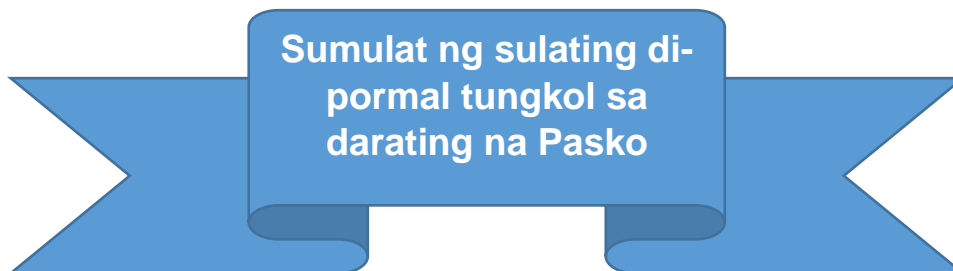
10. Ang takdang- aralin ni Shyra ay ang pagsulat ng sulating di pormal. Alin kaya sa sumusunod na pamagat ang maaaring piliin niya?
 - A. Pilipino – Saan Patutungo?
 - B. Hamon sa Kinabukasan
 - C. Pandemic, Nakakapikon Ka N!
 - D. Ang Edukasyon sa New Normal

Karagdagang Gawain

Gawain: Isulat Mo!

Panuto: Gamit ang malinis na papel, sumulat ng isang sulating di-pormal batay sa paksa na nasa ibaba.

A large rectangular box with rounded corners, containing ten horizontal lines for writing.

Susi ng Pagwawasto

5. C	10. C
4. D	9. B
3. C	8. B
2. B	7. A
1. A	6. A
Pagtataya	

Rubrik sa Pagsulat ng Sulating Di- Pormal

	5	4	3	2	1
NILALAMAN <ul style="list-style-type: none"> • pagsunod sa uri at anyong hinihingi • lawak at lalim ng pagtalakay 					
BALARILA <ul style="list-style-type: none"> • wastong gamit ng wika/salita • baybay, bantas, estruktura ng mga pangungusap 					
ORGANISASYON <ul style="list-style-type: none"> • lohikal na pagkakaayos/daloy ng mga idea • pagkakaugnay ng mga ideya 					

5 – Pinakamahusay

2 – Mapaghuhusay pa

4 – Mahusay

1 – Nangangailangan pa ng mga pantulong na pagsasanay

3 – Katanggap-tanggap

Sanggunian

Aklat

- Landas sa Wika 6
- Alab Filipino 5
- Pluma 6

Internet

- prezl.com. di-pormal-na-pagsulat
- Powered by Bing (Online Picture)
- [https://tl.wikipedia.org/wiki/Pandemya ng COVID-19](https://tl.wikipedia.org/wiki/Pandemya_ng_COVID-19)
- <https://philnews.ph/2020/04/09/halimbawa-ng-di-pormal-na-sanaysay-kahulugan-at-halimbawa/>

Region IX: Zamboanga Peninsula Hymn – Our Eden Land

Here the trees and flowers bloom Here the breezes gently Blow, Here the birds sing Merrily, The liberty forever Stays,	Gallant men And Ladies fair Linger with love and care Golden beams of sunrise and sunset Are visions you'll never forget Oh! That's Region IX	Cebuanos, Ilocanos, Subanons, Boholanos, Ilongos, All of them are proud and true Region IX our Eden Land
Here the Badjaos roam the seas Here the Samals live in peace Here the Tausogs thrive so free With the Yakans in unity	Hardworking people Abound, Every valleys and Dale Zamboanguenos, Tagalogs, Bicolanos,	Region IX Our.. Eden... Land...

My Final Farewell

Farewell, dear Fatherland, clime of the sun caress'd
Pearl of the Orient seas, our Eden lost!,
Gladly now I go to give thee this faded life's best,
And were it brighter, fresher, or more blest
Still would I give it thee, nor count the cost.

On the field of battle, 'mid the frenzy of fight,
Others have given their lives, without doubt or heed;
The place matters not-cypress or laurel or lily white,
Scaffold or open plain, combat or martyrdom's plight,
T is ever the same, to serve our home and country's need.

I die just when I see the dawn break,
Through the gloom of night, to herald the day;
And if color is lacking my blood thou shalt take,
Pour'd out at need for thy dear sake
To dye with its crimson the waking ray.

My dreams, when life first opened to me,
My dreams, when the hopes of youth beat high,
Were to see thy lov'd face, O gem of the Orient sea
From gloom and grief, from care and sorrow free;
No blush on thy brow, no tear in thine eye.

Dream of my life, my living and burning desire,
All hail ! cries the soul that is now to take flight;
All hail ! And sweet it is for thee to expire ;
To die for thy sake, that thou mayst aspire;
And sleep in thy bosom eternity's long night.

If over my grave some day thou seest grow,
In the grassy sod, a humble flower,
Draw it to thy lips and kiss my soul so,
While I may feel on my brow in the cold tomb below
The touch of thy tenderness, thy breath's warm power.

Let the moon beam over me soft and serene,
Let the dawn shed over me its radiant flashes,
Let the wind with sad lament over me keen ;
And if on my cross a bird should be seen,
Let it trill there its hymn of peace to my ashes.

Let the sun draw the vapors up to the sky,
And heavenward in purity bear my tardy protest
Let some kind soul o'er my untimely fate sigh,
And in the still evening a prayer be lifted on high
From thee, O my country, that in God I may rest.

Pray for all those that hapless have died,
For all who have suffered the unmeasur'd pain;
For our mothers that bitterly their woes have cried,
For widows and orphans, for captives by torture tried
And then for thyself that redemption thou mayst gain

And when the dark night wraps the graveyard around
With only the dead in their vigil to see
Break not my repose or the mystery profound
And perchance thou mayst hear a sad hymn resound
'T is I, O my country, raising a song unto thee.

And even my grave is remembered no more
Unmark'd by never a cross nor a stone
Let the plow sweep through it, the spade turn it o'er
That my ashes may carpet earthly floor,
Before into nothingness at last they are blown.

Then will oblivion bring to me no care
As over thy vales and plains I sweep;
Throbbing and cleansed in thy space and air
With color and light, with song and lament I fare,
Ever repeating the faith that I keep.

My Fatherland ador'd, that sadness to my sorrow lends
Beloved Filipinas, hear now my last good-by!
I give thee all: parents and kindred and friends
For I go where no slave before the oppressor bends,
Where faith can never kill, and God reigns e'er on high!

Farewell to you all, from my soul torn away,
Friends of my childhood in the home dispossessed!
Give thanks that I rest from the wearisome day!
Farewell to thee, too, sweet friend that lightened my way;
Beloved creatures all, farewell! In death there is rest!

I Am a Filipino, by Carlos P. Romulo

I am a Filipino—inheritor of a glorious past, hostage to the uncertain future. As such I must prove equal to a two-fold task—the task of meeting my responsibility to the past, and the task of performing my obligation to the future.

I sprung from a hardy race, child many generations removed of ancient Malayan pioneers. Across the centuries the memory comes rushing back to me: of brown-skinned men putting out to sea in ships that were as frail as their hearts were stout. Over the sea I see them come, borne upon the billowing wave and the whistling wind, carried upon the mighty swell of hope—hope in the free abundance of new land that was to be their home and their children's forever.

I am a Filipino. In my blood runs the immortal seed of heroes—seed that flowered down the centuries in deeds of courage and defiance. In my veins yet pulses the same hot blood that sent Lapulapu to battle against the first invader of this land, that nerved Lakandula in the combat against the alien foe, that drove Diego Silang and Dagohoy into rebellion against the foreign oppressor.

The seed I bear within me is an immortal seed. It is the mark of my manhood, the symbol of dignity as a human being. Like the seeds that were once buried in the tomb of Tutankhamen many thousand years ago, it shall grow and flower and bear fruit again. It is the insignia of my race, and my generation is but a stage in the unending search of my people for freedom and happiness.

I am a Filipino, child of the marriage of the East and the West. The East, with its languor and mysticism, its passivity and endurance, was my mother, and my sire was the West that came thundering across the seas with the Cross and Sword and the Machine. I am of the East, an eager participant in its spirit, and in its struggles for liberation from the imperialist yoke. But I also know that the East must awake from its centuried sleep, shake off the lethargy that has bound his limbs, and start moving where destiny awaits.

I am a Filipino, and this is my inheritance. What pledge shall I give that I may prove worthy of my inheritance? I shall give the pledge that has come ringing down the corridors of the centuries, and it shall be compounded of the joyous cries of my Malayan forebears when first they saw the contours of this land loom before their eyes, of the battle cries that have resounded in every field of combat from Mactan to Tirad Pass, of the voices of my people when they sing:

“I am a Filipino born to freedom, and I shall not rest until freedom shall have been added unto my inheritance—for myself and my children and my children's children—forever.”